

v Vozenici 5 fl. 50 kr. Klavne živine se ne proda veliko. V Gradcu so voli 22—28 fl. cent. teleta po 24—27 kr. funt, svinje po 26—30 funt. Zajci v Mariboru po 1 fl. Drva v Mariboru dolge 13 fl., kratke 6 fl. 50 mehke 4 fl. 80 kr. Vinska kupčija na Štajerskem se malo giblje. Okoli Maribora plačujejo 50—80 fl. štirtinjak. Boljše je na Ogerskem, kder se zunanji kupci marljivo glasijo in plačujejo novo po 50—70 fl. staro pa n. pr. l. 1868. po 180—240 fl. Hrvatsko vino novo je po 50—60 fl. in staro po 90—140 fl. Avstrijsko vino se kaže menj dobro, kakor so mislili in ga različno plačujejo od 50—120 fl.

Na vinorejski šoli pri Mariboru se je za poduk v kletarstvu oglasilo 40 gostov. Meseca januarja pr. l. namisli ravnateljstvo zopet povabiti goste na isti poduk.

Goveja bolezen na gobou in parklih se je na večih krajih Štajerske, posebno okoli Gradca pokazala.

Dopisi.

Iz Legenske občine tik Slovegradca. Tlaka je sicer proč; pa Slovegradčani bi radi, da bi mi Legenčani namesto legenskej graščini, sedaj njim tlako delali. Že od nekdanj smo Legenčani mimo Gornega mlina v mesto pot imeli; črez Mislinjo je bila pri mlinu brv napravljena. Leta 1858. bi se bila imela nova brv oskrbeti; pa Slovegradčani in tedajni legenski župan, Gorni mlinar, so si na vse kriplje prizadevali, namesto brvi most črez Mislinjo narediti. Zarad tega je bil Slovegradski in Legenski občinski zastop pred c. kr. okrajni urad poklican, da bi se tam zarad skladenja stroškov za novi most pogodili. Od Legenskega zastopa je bilo le 6 zastopnikov prišlo, od Slovegradca pa 8. Bistvene točke te obravnave so se v zapisnik 15. septembra 1858 zapisale. Na zapisniku je 8 Slovegradskih, 6 pa Legenskih zastopnikov podpisanih.

Ta zapisnik svedoči, da so se bili Slovegradčani zavezali na svoji strani pot v 2 sežnja in 3 čevlje široko cesto spremeniti, in Legančanom 50 gld. plačati proti temu, da vse druge stroške pri napravljenu mosta Legenska občina plača, in na večne čase za pomostenje in obrantanje mosta skrbi; če bi bilo pa večjih popravil potreba, bo mesto $\frac{1}{4}$, Legen pa $\frac{3}{4}$ vseh stroškov poravnaval. Zarad tega mosta že zdaj 3 leta huda pravda med mestom in Legnom teče. Most je namreč za popraviti, in mesto tirja na podlagi omenjenega zapisnika, da ga Legenska občina na svoje stroške popravi; Legen pa se temu ustavlja, ker ima Legen zdaj strašansko veliko cest in mostov, ki so se poprej na okrajne stroške popravljali, mesto pa nima ne ene ceste in ne enega mosta ne, in ker ta most v Slovegradu a ne v Legenu stoji,

in ker ni bila večina naših zastopnikov zapisnik podpisala in se županov podpis ne more preveč v pošteb jemati, ker je naš tedajni župan ravno zato tako za ta most delal, ker ga je on sam najbolj potreboval in je bil v tej reči bolj stranka, kakor župan. — Na vse mogoče načine so si mestjani prizadevali, da bi nas Legenčane vnovič speljali, — pa dozdej še zastoj. Mi tirjamo, da se most podere, če ga mesto neče popravljati, in da se za nas zopet stari pot in brod v mesto odpre; mesto pa je 15. junija letošnjega leta pri obravnavi tirjalo, da bi mi $\frac{2}{3}$ stroškov na se vzeli, ono pa le $\frac{1}{3}$, grof Schaffgotsch in Legenski oskrbnik pa sta nekaj lesa, pa le za toto krat obljubila, ako prevzamemo dve tretini stroškov, drugače pa ne, tedaj le, če se pustimo v telege vpreči. — Pri tej priložnosti so nas nekteri mestjani strašili, da se bomo morali njim vdati, da se nimamo kam več pritožiti itd. mi pa smo se le zopet pritožili, in naš okrajni zastop bo imel odločiti, se li sme ta občinski pot v mesto za naprej opustiti ali ne, za kar pa mi nismo prosili, ampak mi hočemo, da se nam stari pot, brod v mesto zopet odpre. Ko bi bila večina našega okrajnega zastopa narodna, bi z zaupanjem jegovega sklepa pričakovali. Ker pa imajo mestjani v okrajnem zastopu vsled nespameti nekterih naših volilcev večino, se nam dozdeva, da bo naša pravda z mestom še dolgo trajala, in da bodo, brž ko ne, še tudi c. k. sodnije imele s to rečjo opraviti.

Iz Savinske doline. Mladi starega več ne sluša. — stari mlad'ga še spoštuj! — Moj Bog, kaj še človek skuša, — svet pa je čedalje huj!

Tako opeva neki pesnik sedanji svet, in to po vsej pravici. Dostaviti je pa treba, da večjidel so si stari tega sami krivi, ker uže v nježni mladosti pohujšajo svoje otroke. Mnogo očetov vpričo malih otrok tako nespodobno govori, da odraslega in še sramežljivega človeka rudečica polje. Večkrat uže sivolasi starčeki dopovedujó svojim mlajšim malopridne čine svojih mladih let. Na primer, kako so ponočevali, se topli in pijančevali itd.

Nikoli še ni bilo slišati o takih gostih pretepah in pobojah, kakor ravno noveje dni. Zdravstvena komisija v Celju vedno na oglede hodi; v enemu preteklih mesecih celo 15 krat. No kdo je tega kriv? ali ne poredni gospodar, ki dopušča, da se jegovi ljudje po krémah potikajo, čas, denar in poštenje zapravljajo, zdravje kvarijo, počitka željnim in najrajše miroljubnim nepokoj delajo in se premnogokrat krvavo tepejo. In iz tega izhajajo zgoraj omenjeni komisijoni, tožbe in dolge pravde. En sam tak komisijon, pravijo, da stane 50—60 gld. Koliko mora zarad tega biti pisarjev, žandarjev, policajev, beričev, potov in drugih stroškov!! Če je to vse resnica, tako samo v celjskem glavarstvu od enega meseca lahko na tisoče fl. takih stroškov zračunimo. Mnogo je takih gospodarjev, ki mislijo, da so pošteni, ako

oni in jihovi ljudje tuje imetje pri miru pustijo, toda stare napake, kakor ponočevanje in pijančevanje pa za nič kaj hudega nimajo. Pravijo, „to je stara navada“, ki se odpraviti ne da. Jaz pa pravim, to je le stara razvada, ki se tudi odpraviti da. Poznam človeka, ki je veliko let za oskrbnika pri imenitni hiši v B. služil. Ta je vsakemu hlapcu o nastopu službe ojstro prepovedal vsako potepanje in ponočevanje. Kolikor mi je znano zavoljo tega ni nobeden hlapec proč šel, ampak si je vsak v čast štel, pri taki hiši več let ostati. Glejte! če zamore eden, zakaj pa nebi več enako delalo? Veleslavni vladika Slomšek so v enem svojih zadnjih pastirskih listov zaradi ponočevanja in drugih razvad ostro grajali, posebno savinsko in dravsko dolino.

Sicer je o tej reči tudi županom naročeno, kaj storiti, pa mnogi nimajo poguma in so sploh za drugimi opravili preobloženi, tako da nemorejo vsem ustrezati.

Sploh bi se zastran tega moralo marsikaj predrugačiti, kar se pa bode le zgodilo, kekar enkrat sedanja liberalna, nemška, centralistična doba preneha. Tedaj bo bolje!

Iz Celja. (Usmiljene sestre — šolske sestre). Z novim letom pridejo v našo bolenišnico usmiljene sestre, ki bodo prevzele vso skrb za bolenike, postrežbo in kuhinjo, kar bo gotovo dobro na vsako stran. Ker se je v novi bolenišnici stanovanje za bolenike veliko od starega zboljšalo in so se le še pritožbe slišale, da se semtrtje za duhovne in telesne potrebe pomankljivo skrbijo, bo potem tudi to prejenjalo. — Upa se, da ako ne prej, vsaj ob novem letu dobimo tudi že šolske sestre, ker dež. šolski svet v Gradcu ni šolskih sester naravnost odbil, kakor se je bilo menda nalašč po vsem mestu raztrosilo, temuž je le rekel, da po obstoječih zdajšnjih postavah za privatno šolo ne smejo soseske, kakor take, vlagati prošnji in krajni šolski svet nima pravice za nje prositi, kakor se je to prej pri celjski okolici zgodilo. Zdaj se je nova prošnja napravila z zagotovilom, da se bo ta nova šola le z dobrovoljnimi doneski vzdrževala; zato upamo v kratkem sestre v naši sredini imeti.

Iz Lembaha. (Goljufna vincarska hčer). V srenji Hrastje živi pošten viničar, Š. Borovnik, kateri ima več otrok; in da si je otroke skrbno v šolo pošiljal in doma dobro izrejal, je vendar mlajša hčer Franciška na slabe pote zabredla. Priložnost k temu njej je dala služba v Mariboru. Prav so imeli rajni škof, Anton Martin, ki so dekleta iz dežele pred mestnimi službami svarili, rekoč: „boljše je v planini coklje nositi, in ovsenjak jesti, pa pošteno živeti, kakor po mestih in gradih v svili (židi) hoditi in kavo piti, pa grehu služiti“.

Malo časa je Franciška v mestu služila in že je postala vsa spridena; zgubila je vso vero in sramežljivost. Domači so jo svarili in jej očitali, zakaj nič v cerkev ne hodi. Pa za to ni

nič marala, ter se je odrezala: „vsaj tudi gospodi v mestu v cerkev ne hodijo, in nič ne verujejo, pa vendar dobro živijo; ni vse res, kar mešniki učijo“. In ker je vest in vero od sebe vrgla, ni na drugo mislila, kakor na prevzetno obleko in razuzdano življenje. Da bi pa za to potrebnega denarja dobila, je začela pri zlahti in drugod pri znanih na posodo jemati, rekši: da se misli omožiti, in zato potrebuje pomoči; in tako je s časom do 300 gld. dolga napravila. Od očeta je vzela na posodo 26 gld., od svaka 33 fl., od Neže Erjavec 23 fl., od Ane Onič 10 gld., od Ane Lešnik 19 gld. itd. Slednjič je bila v službi pri nekem profesorju v Mariboru, in tukaj je pograbila Urši Zaplatnik iz Koroškega služebne bukviče, ker svojih ni imela; pobrala po noči svojo obleko, ter skoz okno potegnila križem sveta. Ogoljufana zlahta in znanci zdaj žalujejo, ter bi radi svoj težko zasluženi denar dobili, pa ne vejo kje iskati. Ali ni to žalosten zgled, kamor človek za brede, ki mu ni mar za vero in Boga, in kako nevarne so službe za mlada dekleta iz dežele po mestih? —

Od sv. Tomaža. (Nedeljska šola. — Vinska cena). Pri sv. Tomažu se je 21. nov. začela nedeljska šola, ktero so obče spoštovani g. kaplan od 1—2 ure popoldne imeli. Pa žalibog, komaj so drugokrat bili z obilno navzočimi poslušalci v šoli, prideta dva „lumpa“, pijana v učilnico in med naukom take burke uganjata, da so gospod s podukom morali prenehati. Sedaj nimamo nobene nedeljske šole več. Prenehanje vsak pametnjak obžaluje. Zato se pa drznemo ponižno v imenu več poštenih farmanov Vas č. g. kaplan prositi, naj pozabijo storjeno Jim razžaljenje in naj zopet začnejo nedeljsko šolo, gotovo radi jo bodemo obiskovali! —

Vina smo letos malo dobili, pa še tega nihče ne kupi. K večem se kak krčmar ktero vedro po 5—6 fl. plača. Drugače je v sosedni fari pri Veliki nedelji, tam kder so večji vrhi na primer Rumčič itd. ga predavajo 70—80 fl. štrtinjak; nekteri pa še več dobivljajo!

Od št. Jurja pod Tabrom. (Priden živinozdravnik). Ob vseh svetih t. l. prišedši iz Ljubljanske, kovaško in živinozdravniške šole g. Blaž Vožlč iz Kaple pri Vranskem, se je urno pokazal, da bo mojster za ta posel. Še le dober mesec dni je, pa se že čuje o njegovej hvale vrednej delalnosti, kar tudi pisatelj teh vrstic potrди. Zakaj ozdravil mu je telico, o katerej skoro ni bilo več upanja o zdravju. Dobra misel je vodila našega č. g. kaplana J. Klančnika, da so spoznavši njegove zmožnosti, ga napolili in ohrabрили za ta uk. Koliko da je vredeu izveden živinozdravnik, to razume le, kdor ga je v sili bil poklicati primoran. Naj bodo te vrstice vsakemu, kdor zdravnika za svoje živinče potrebuje, v naznanilo, kje se dobi dober pomočnik!

iz Makolj. Dolgo je že bila srčna želja prebivalcev dravinske doline, da bi se tukaj kak zdravnik naselil. Kajti zdravniki ptujski in bistriški so preoddaljeni, da bi bolnik zdatno in hitro pomoč od njih dobiti zamogel in prvi so tudi umili globoko v možnje segati. Bili so tedaj takajšnji prebivalci prisiljeni, si pri mazačih in konjedercih za svoje boleznj pomoči iskati. Temu je zdaj pomagano. Kajti naselil se je tukaj zdravnik g. Janez Ribter, od katerega je čuti, da je izvrsten zdravnik. —

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Delavski rogovilež Taušinski v Gradcu bil je obsojen na 3 mesece v ječo. Vice-admiral Wüllersdorf je izdal knjižico v katerej ugovarja zoper predrago Predilsko železnico in priporoča mnogo cenejšo in koristnišo progo Celovec-Loka-Idrija-Muggia pri Trstu. — Državni zbor je dovolil za cesarski dvor 4,650.200 fl., za cesarsko kancelijo 74,000 glđ. za državni zbor 1,679,200 fl., za državno sodnijo 22000 fl., za z Ogersko skupne potrebe 81,513.00 fl. Za ministrersko svetovalstvo 420,000 fl., čeravno je poslanec Wurm ostro grajal vlado, ki s 50,000 fl. podpira časnike, kateri našo vero psujejo, dobro zadržanje žalijo, narode dražijo, pravice dežel zaničujejo, nasilstvo liberalcev hvalisajo in denarno sleparstvo podpirajo. Potem se je dovolilo ministru znotranjih zadev 18,967.300 fl. Od teh denarjev se bo potrošilo za popravljanje Save 7000 fl. Mure 30.000 fl. in Drave na Koroškem 10.000 fl. Minister za deželno brambo je dobil 8,441.800 fl. na razpolaganje. Zandermarija nas stane 3,900.000 fl. Poslanec Fišer je zahteval, naj se pri vojakih bolj gleda na pošteno-krščansko obnašanje, sicer se stariši vselej bojijo sinov prišedših spridenih od vojaštva domu. Ministru za nauk in bogočastje se je dalo 17,102,958 fl. O tem prilično več spregovorimo. — Liberalni poslanci so sklenoli nasvetovati, naj se smrtna kazen popolnem odpravi. No, vsi razbijavci, tati, razbojniki in morivci se bodo tega veselili! — Na Dunaju so judovski dijaki krščanskega profesorja Billrotha zasramovali. Vsled tega so jih krščeniški stepli in iz učilnice pognali! Judi so že predzrni. — Magjari bodo vzeli 80 milijonov na posodo, nje spremenili v „ogersko rento“ in plačevali 6% v zlatu. Bode mo videli, kako dolgo!

Vnanje države Ruski cesar je prijazno sprejel nadvojvodo Albrehta, kateri mu je od našega svitlega cesarja prinesel najvišji vojaški red avstrijski: viteški križec Marije Terezije.

Nemci so jako iznemirjeni zarad nesreč na vodi. Ladja „Deutschland“ se je razbila na morju. Od 200 ljudi se jih je malo rešilo. V Bremen-u je nek hudobnež nekaj dinamita užgal, kateri je 2 ladji raznesel in veliko ljudi usmrtil. — Karliski štejejo blizo 80.000 dobro oblečenih in oro-

žanih vojakov. V Hercegovini bili so Turki zopet tepeni. Tudi zima in glad jih huđo zobljeta. V Bosniji se močno dela za Avstrijo in neka deputacija hoče iti na Dunaj cesarja prosit, da naj zasede deželo. Črnogorci so dobili v Parizu 1 $\frac{1}{2}$ milijona na posodo.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XIX.

Pijemonteška vlada sedaj nemilo in krivično postopa proti duhovnikom sploh, posebno pa proti menihom in nunam. Samostane in njihovo premoženje po sili pobira, jih stanovnike pa izpod strehe poriva, in če ne grejo iz dobra, pa morajo iz huda. Krivično blago nikogar ne osrečuje, tudi laške vlade ne bo. To že zdaj kaže huda denarna zadrega po deželi in uboštvo, ki vidno raste. Ker že od denarjev govorim, hočem omeniti, da je za vsakega potnika po laški deželi pri denarju rzično potrebno pazljivosti; zakaj v večjih mestih imajo svoje mestne banke in svoje papirnate denarje, tako na priliko v Bologni, Rimu, Neapolu, in veljajo samo doma. Pri menitvi zlata ali srebra se morajo terjati deželni bankovci, ki jih povsod jemljejo. Srebra ves čas na potu nisem dobil pred oči, razun onega, katerega sem v lastnem žepu nosil. „Maledette“ avstrijske evancige so izbežale iz dežele. Lahj zdaj po njih sline cedijo.

Blizo Maria Maggiore mi je moj spremljevalec pokazal bivši samostan, kjer so prebivale nune iz ostrega reda Kamaldolskega. Vlada ga je pograbila in pobožnim stanovnicam zapovedala iz njega pobrati se. Ker se pa krivičnej zapovedi niso hotle udati, zato so jih po sili na ulico posadili. Sedaj so dobromiselni Rimljanje pokazali žlahtno sočutje! Komaj da se je ta dogodba po mestu raznesla, že so od vseh krajev pridrdrale zale kočije žahtnih rodbin, ki so zavržene sirote z veseljem pobrale in v varstvo na svoja posestva odpeljale.

Ne daleč proč je stala cerkev sv. Julijana; ta je prva, na ktero so oskrunjevalci krivične roke položili in jo podrli; še so bili videti ostanki. Sploh se ne da tajiti, da po mestu na večih krajih tujca oko zasledi hudobno djanje, ki se je dogodilo med tem, kar so Pijemontezi pograbili Piju večno mesto in jegove dežele.

Po široki prijazni ulici se zdaj zaženemo proti Kvirinalu — Quirinale —. Leži na zalem hribu; iz njega imaš prijazen razgled po starodavnem mestu. Iz Kvirinala je neki tudi cesar Nero gledal grozni požar mesta, katerega je sam zanetil in potem Kristijane požiganja obdolžil. Snažen širok trg leži pred kvirinalskim poslopjem. Pravi se mu konjski trg — piazza di Cavallo — zavolj 2 orjaških konjskih bronatih podob, ki lepotečite vodomet; zraven stoji tudi starinsk obelisk.